

Maria Goeppert-Mayer (1906-1972)

Amerykańska fizyczka pochodzenia niemieckiego, która urodziła się w Polsce. Badaczka w obszarze fizyki jądrowej, profesor uniwersytetu w Chicago oraz w Berkley. W 1963 roku otrzymała wyróżnienie noblowskie za opracowanie tzw. powłokowego modelu struktury jądra atomowego.

Maria Skłodowska-Curie (1867-1934)

Polska fizyczka i chemiczka. W 1898 roku, wraz z mężem, Piotrem Curie, odkryła polon i rad. W 1903 roku otrzymała, wraz z mężem, Nagrodę Nobla z fizyki za badania nad promieniotwórczością. Była pierwszą kobietą nagrodzoną tym wyróżnieniem. W 1911 roku otrzymała Nagrodę Nobla z chemii za odkrycie polonu i radu, wydzielenie czystego radu i badanie właściwości chemicznych pierwiastków promieniotwórczych.

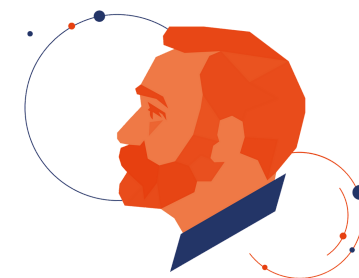
Roger Penrose (1931)

Brytyjski fizyk teoretyk i matematyk. Od 1966 roku profesor na Uniwersytecie Londyńskim, od 1973 roku pracował na Oksfordzie. Od 1994 roku członek PAN. Prowadzi badania w zakresie czarnych dziur. W 2020 roku otrzymał Nagrodę Nobla za odkrycie, że tworzenie się czarnych dziur jest z pewnością przewidywane przez ogólną teorię względności.

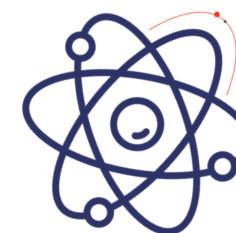
Louis de Broglie (1892-1987)

Francuski fizyk. Naukowiec specjalizujący się głównie w fizyce teoretycznej. W 1929 roku otrzymał wyróżnienie noblowskie za odkrycie falowych właściwości cząstek (tzw. fale de Broglie'a). Prowadził badania w zakresie m.in. budowy jądra atomu i teorii elektronu. W 1935 roku otrzymał tytuł *honoris causa* Uniwersytetu Warszawskiego.

Łamigłówka Einsteina

Sprawdź się!

W Tygodniu Noblowskim zapraszamy do zmierzenia się ze specjalnymi łamigłówkami logicznymi, dotyczącymi osób... wyróżnionych Nagrodą Nobla. Ten typ quizów bywa określany jako „łamigłówki Einsteina”.

Czy genialny badacz – uhonorowany Nagrodą Nobla w dziedzinie fizyki w 1921 roku – rzeczywiście za młodu stworzył ten typ łamigłówek logicznych? Nie – to raczej tylko legenda. Co nie oznacza, że „łamigłówka Einsteina” nie może stanowić sporego wyzwania (była wykorzystywana na przykład do testowania algorytmów komputerowych).

Materiał powstał w celach edukacyjnych w ramach projektu Tydzień Noblowski 2023. Partnerem wydarzenia jest firma Pfizer.

	1	2	3	4
Imię i nazwisko				
Narodowość				
Rok przyznania wyróżnienia				
Nagrodę przyznano za				
Fakt z życia				

Jeśli chcecie się zmierzyć z łamigłówką – oto kilka porad:

- uważnie przeczytajcie wszystkie wskazówki;
- wpiszcie do tabeli te informacje, których usytuowanie w niej nie budzi wątpliwości;
- następnie – drogą dedukcji, drogi Watsonie – stopniowo uzupełniajcie dostępnymi informacjami kolejne puste miejsca;
- w każdej z pięciu kolumn tabeli powinny znaleźć się następujące dane dotyczące jednego Noblisty/jednej Noblistki: imię i nazwisko, kraj pochodzenia, data przyznania wyróżnienia, powód wręczenia Nagrody oraz jedna ciekawostka dotycząca życia lub dokonań laureata/laureatki.

Powodzenia! Koniecznie dajcie znać, jak Wam poszło!

1. Laureat(ka) z Wielkiej Brytanii znajduje się w drugiej kolumnie, dokładnie po lewej stronie od osoby polskiego pochodzenia, którą wyróżniono w 1903 roku.
2. Francuski naukowiec, Louis de Broglie, który znajduje się w czwartej kolumnie, otrzymał wyróżnienie noblowskie za swoją pracę doktorską.
3. Maria Skłodowska-Curie znajduje się po prawej stronie od osoby, która otrzymała wyróżnienie za potwierdzenie, że powstawanie czarnych dziur jest solidną prognozą ogólnej teorii względności.
4. Roger Penrose znajduje się między osobą wyróżnioną w 1963 roku a osobą wyróżnioną w 1903 roku.
5. Laureat(ka) z Francji znajduje się w pierwszej lub w ostatniej kolumnie.
6. Maria Skłodowska-Curie znajduje się po lewej stronie od Louisa de Broglie, który otrzymał wyróżnienie za odkrycie falowej natury elektronów.
7. Maria Goeppert-Mayer, amerykańska badaczka niemieckiego pochodzenia, urodziła się w Katowicach.
8. Osoba, która otrzymała wyróżnienie w 1929 roku, znajduje się w czwartej kolumnie.
9. Laureat(ka) z Polski, która została zdobyła dwa wyróżnienia noblowskie, jedno w chemii i jedno w fizyce, znajduje się w trzeciej kolumnie.
10. Maria Goeppert-Mayer, która otrzymała wyróżnienie za odkrycia dotyczące powłokowego modelu struktury jądra atomowego, znajduje się po lewej stronie od osoby, która zdobyła nagrodę w 2020 roku.
11. W trzeciej kolumnie znajduje się osoba, którą wyróżniono za badania nad zjawiskiem promieniotwórczości.
12. Osoba, która znajduje się w drugiej kolumnie stworzyła wzór parkietażu (tzw. parkietaż Penrose'a), w którym płaszczyzna jest pokrywana za pomocą dwóch rodzajów figur-„kafelków” w taki sposób, że wzór, po przesunięciu, nie powtarza się okresowo.